

niet langer aan hun betalingsverplichtingen zouden kunnen voldoen en de financiële dienstverlener de constructie had moeten ontraden, besloot het Gerechtshof onder verwijzing naar eerdere rechtspraak van de Hogere Raad, tot een gedeelde aansprakelijkheid wegens eigen schuld van de eisers. Volgens het Gerechtshof was het ten tijde van de constructie (2001) een feit van algemene bekendheid dat beleggen in effecten een risico van vermogensverlies inhield en mocht van de eisers worden verwacht dat zij een redelijke inspanning zouden hebben gedaan om de risico's te begrijpen.

Het arrest van de Hoge Raad vernietigt de beslissing van het Gerechtshof. Volgens de Hoge Raad past het Gerechtshof onterecht de aangehaalde rechtspraak van de Hoge Raad toe die een standaard effectenlease-relatie betrof. In het voorliggende geval ging het niet om een standaard effectenlease-relatie zodat op de financiële dienstverlener een bijzondere zorgplicht rustte om na te gaan wat de financiële mogelijkheden, deskundigheid en doelstellingen waren van de cliënt.

3. VENNOOTSCHAPSRECHT/DROIT DES SOCIÉTÉS

David Haex⁶ en Ruth Wirtz⁷

Wetgeving/Législation

Loi du 24 juin 2013 modifiant la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations en ce qui concerne la convocation de l'assemblée générale (MB 10 juillet 2013)

ASSOCIATIONS

ASBL belge – Fonctionnement

VERENIGINGEN

Belgische VZW – Werking

Par une loi du 24 juin 2013, publiée au *Moniteur belge* le 10 juillet 2013, le législateur a complété l'article 5 de la loi du 27 juin 1921 sur les associations sans but lucratif, les associations internationales sans but lucratif et les fondations par un second alinéa en vue de clarifier qui est habilité à convoquer l'assemblée générale lorsque celle-ci doit être convoquée à la demande d'au moins d'un cinquième des membres de l'ASBL. Cet ajout met fin à la controverse en vertu de laquelle certains étaient d'avis que dans ce cas, il appartient au président de l'ASBL de convoquer l'assemblée générale sans devoir nécessairement convoquer un conseil d'administration alors que d'autres estimaient que le conseil d'administration est le seul organe compétent. La nouvelle disposi-

tion attribue cette compétence au conseil d'administration et fixe également le délai endéans lequel ce dernier doit faire droit à la demande de convocation faite par au moins un cinquième des membres de l'ASBL. A défaut de disposition contraire stipulée dans les statuts de l'ASBL, le conseil d'administration convoque l'assemblée générale dans les vingt et un jours de la demande de convocation.

Le législateur n'a toutefois pas profité de cette modification législative pour régler une fois pour toutes l'hypothèse où le conseil d'administration ne rencontre pas la demande de convocation formulée par un cinquième des membres de l'ASBL endéans le délai requis. Dans ce cas, ces membres n'ont d'autres possibilités que de lancer une procédure judiciaire en vue de l'habilitation d'une personne qui convoque l'assemblée générale. Enfin, signalons que le nouveau texte légal prescrit également que l'assemblée générale doit être tenue au plus tard le quarantième jour suivant la demande de convocation formulée par au moins un cinquième des membres de l'ASBL. Ce délai de quarante jours peut être raccourci par une disposition statutaire. En revanche, les statuts ne peuvent pas prolonger ce délai.

Rechtspraak/Jurisprudence

Hof van beroep Luik 6 juni 2013

Zaak: 2012/RG1464

VENNOOTSCHAPPEN

Naamloze vennootschap – Geschillen

SOCIÉTÉS

Société anonyme – Conflits

De twee enige aandeelhouders in een NV lagen met elkaar in de clinch. De minderheidsaandeelhouder (30%) was één van de vroegere oprichters van de NV en was verantwoordelijk voor de dagdagelijkse leiding van de NV. De andere aandeelhouder (70%) was als industriële partner een belangrijke afnemer van de producten die de NV produceerde. Iets minder dan een jaar na de intrede van de industriële partner, stelde de minderheidsaandeelhouder een vordering tot uitsluiting tegen haar in. De meerderheidsaandeelhouder vorderde op haar beurt de uitsluiting van de minderheidsaandeelhouder. In eerste aanleg stelt de voorzitter van de rechtbank van koophandel te Dinant dat niet moet worden onderzocht wie van de twee aandeelhouders het minst schuldig is aan de patstelling, teneinde aan haar het geheel van de aandelen toe te kennen. Aangezien beide aandeelhouders de uitsluiting vragen dient volgens de voorzitter te worden gekozen voor de aandeelhouder wiens *animus societatis* het sterkst is en wiens aanwezigheid binnen de vennootschap het belangrijkste is. Aldus dient de aandeelhouder die het minst in staat is om bij te dragen aan het overleven van de vennootschap te worden uitgesloten. Op basis van de feiten beslist de voorzitter om de meer-

⁶ Advocaat te Brussel.

⁷ Avocat à Bruxelles.

derheidsaandeelhouder uit te sluiten en om een expert aan te stellen die de waarde van de aandelen op het ogenblik van het vonnis moet bepalen, waarbij ermee rekening moet worden gehouden dat het een meerderheidsparticipatie betreft.

In hoger beroep, draait het hof van beroep te Luik de beslissing om en beslist aldus tot de uitsluiting van de minderheidsaandeelhouder. Met verwijzing naar bestaande rechtspraak en rechtsleer, overweegt het hof dat de procedure tot uitsluiting slechts verantwoord is als uitweg uit een impasse en op voorwaarde dat er geen andere oplossing voorhanden is. Een vordering tot uitsluiting kan worden toegekend indien gegronde redenen aanwezig zijn, waarbij het niet vereist is dat de vennootschapsorganen geblokkeerd zijn. Evenmin is een fout in hoofd van de uit te sluiten vennoot vereist. Het vennootschapsbelang moet centraal staan in de beoordeling, waarbij een drievoudige proportionaliteitstoets kan worden toegepast: (i) is de uitsluiting dienend (lost ze het probleem op), (ii) is de uitsluiting noodzakelijk (gebrek aan minder ingrijpende maatregelen), (iii) verantwoordt het beoogde resultaat een inbreuk op de overige betrokken belangen (hetgeen een afweging tussen vennootschapsbelang en aandeelhoudersbelangen impliceert). Bij wederzijdse vorderingen tot uitsluiting dient de vennoot wiens afwezigheid het minst nadelig is voor het maatschappelijk belang te worden uitgesloten, met respect voor de principes van proportionaliteit.

Onenigheid tussen vennoten is de gegronde reden bij uitsluiting, aldus het hof van beroep. *In casu* was de onenigheid volgens het hof toerekenbaar aan de minderheidsaandeelhouder. Maar het hof merkt hierbij op dat het van weinig belang is wie de onenigheid heeft veroorzaakt. Op basis van hoger vermelde proportionaliteitstoets besluit het hof van beroep dat de uitsluiting van de minderheidsaandeelhouder aangewezen is: de uitsluiting is dienend, noodzakelijk en de meerderheidsaandeelhouder wordt niet disproportioneel bevoordeeld t.o.v. het nadeel dat de minderheidsaandeelhouder lijdt. Voor dit laatste punt wijst het hof op het meerderheidsbelang van de aandeelhouder wiens eis tot uitsluiting ze inwilligt. Bovendien houdt het hof rekening met twee bijkomende voordelen van de meerderheidsaandeelhouder: haar positieve financiële situatie, die de nodige kapitaalversterkingen van de vennootschap moet toelaten, en haar ruimere ervaring inzake de producten die de vennootschap produceert. Een expert zal de prijs van de over te dragen aandelen moeten bepalen, op het ogenblik van het arrest, ermee rekening houdende dat het een minderheidsparticipatie betreft.

Hof van Cassatie 5 september 2013

Zaak: C.12.0259.N/1

VENNOOTSCHAPPEN

Besloten vennootschap met beperkte aansprakelijkheid – Geschillen

SOCIETES

Société de personnes à responsabilité limitée – Conflits

In een BVBA werd een voorlopige bewindvoerder aangesteld met als opdracht “in plaats van de zaakvoerders het bestuur waar te nemen met opschorting van alle bevoegdheden van de zaakvoerders”. De betrokken vennootschap had hoger beroep aangetekend tegen de aanstelling van de bewindvoerder. Het hof van beroep oordeelde echter dat het beroep niet toelaatbaar is omdat de vennootschap niet vertegenwoordigd was door haar op dat ogenblik bevoegd orgaan, nl. de aangestelde voorlopig bewindvoerder.

Het Hof van Cassatie verbreekt het arrest. De vennootschap moet immers tegen de aanstelling van een bewindvoerder kunnen opkomen door de middelen bij de wet bepaald. De zaakvoerders wiens bevoegdheden werden opgeschort, moeten hiertoe het initiatief kunnen nemen.

4. VERVOER/TRANSPORT

*Frank Stevens*⁸

Wetgeving/Législation

Decreet Vlaams Parlement 12 juli 2013 houdende instemming met het internationaal verdrag van Nairobi betreffende de verwijdering van wrakken, 2007, en de bijlage, opgemaakt in Nairobi op 18 mei 2007, BS 13 augustus 2013, p. 53256

VERVOER

Vervoer over zee – Algemeen – Wrakken – Verwijdering – Verdrag Nairobi

TRANSPORT

Transport maritime – Généralités – Epaves – Enlèvement – Traité de Nairobi

Het Vlaamse Parlement heeft de “Wreck Removal Convention” (WRC), opgemaakt te Nairobi op 18 mei 2007, geratificeerd. Aangezien het een gemengd verdrag betreft, moet het ook door de andere parlementen geratificeerd worden. Ook internationaal is het Verdrag van Nairobi nog niet in werking getreden.

⁸ Advocaat te Antwerpen. Docent Erasmus Universiteit Rotterdam